І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 29-го ТРАВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 29, 1975 No. 102. VOL. LXXXII.

Митрополит Олександрійської Патріярхії відвідав Осередок УПЦеркви в Бавнд Бруку

Бавнд Брук (Н.Н.)— В п'ятницю, 23 травня зложив візиту Владиці Митрополитові Мстиславові член Синоду Олександрівської Патріярхії, Митрополит Мефодій, титулярний єпископ Аксума в Африці. Супроводжав його екзарх тієї Патріярхії в ЗСА о. Константин Паппас. Гостя прийняв Владика Митрополит у своїй резиденції у С. Бавнд Бруку, в присутності Владик Архиєпископа Марка і Єпископа Константина та членів Консисторії УП. Церкви в ЗСА.

Ця зустріч стала нагодою до довшої розмови. Митрополит Мефодій цікавився станом Української Православної Церкви у ЗСА та в інших країнах вільного світу. Зокрема велике зацікавлення виявив він до історії зв'язків Української Православної Церкви з Вселенською Патріярхією. Був явно зворушеним після оглядин Церкви - Пам'ятника, музею, архіву - бібліотеки, друкарні та приміщення Духовної Семінарії. Особливо велике враження на нього зробив цвинтар Церкви - Пам'ятника, який, як він сказав, свідчить про сердечну опіку над могилами спочилих на цвинтарі.

В Церкві - Пам'ятнику зустрів Митрополита Мефодія заст. настоятеля протопресвітер П. Фалько, піднісши йому до цілування Св. Хрест. Після поклону всіх Владик перед Св. Престолом, привітав Гостя Владика Митрополит Мстислав, подякувавши водночас Владиці Мефодію за відвідини Центру Українського Православія у вільному світі та за зацікавлення Олександрійської Патріярхії долею Української Православної Церкви в цілому. Своє слово Владика Мстислав закінчив проханням передати Святійшому Олександрійському Патріярхові Миколаю УІ-му сердечний і братній у Христі привіт від єпископів, духовенства і вірних У.П. Церкви в ЗСА. Митрополит Мефодій відповів зворушливим словом подяки, підкреслюючи водночас історичну конечність координації сил і дії окремих православних церков, зокрема в країнах вільного світу.

Треба ще згадати, що, діючи з доручення Олександрійського Патріярха Миколая УІ-го, Митрополит Мефодій відвідує тепер парафії тієї Патріярхії в ЗСА, м. ін. і для виявлення можливостей призначення до ЗСА окремого єпископа Олександрійської Патріярхії.

Зустріч Ієрархів закінчено трапезою, участь у якій, крім Владик, взяли члени Консисторії та представники місцевих братства і сестрицтва.

УВАН Канади отримала державну допомогу на Ювілейний збірник

Вінніпег (УВАН). — Міністерство Багатокультурности в Оттаві приділило Українській Вільній Академії Наук в Канаді вісім тисяч долярів як початкову допомогу на видання Ювілейного збірника Академії з нагоди 25-річчя праці УВАН в Канаді. Приділена допомога Міністерства це своєрідне признання для УВАН за її наукову працю.

Як відомо, УВАН в Канаді, щоб утривалити документацію своєї праці впродовж 25-ти років, публікує збірник, який появиться в двох мовах. В збірнику будуть, між іншим, зроблені підсумки осягів української науки не тільки в Канаді, але також в цілому вільному світі. Кошти друку цього збірника обраховується на около 20 тисяч долярів. Решту суми Президія УВАН задумує покрити пожертвами українського громадянства.

В збірнику співпрацюватимуть не тільки члени УВАН Канади, але теж запрошені українські наукові сили з інших країн.

ВИСТУП УЧНІВ УМІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Управа Відділу Українського Музичного Інституту Америки в Нюарку інформує, що в п'ятницю, 30-го травня ц. р. о год. 7-ій вечором в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню відбудеться рінний виступ учнів УМІ нижчих, середніх і вищих курсів. Кляс фортепіяну Д. Каранович, Т. Богданської, М. Мацькевич, Г. Мирошниченко і кляси скрипки Р. Венке.

Проф. К. Савчук опублікував книжку, одержав стипендію

Ню Йорк. — Тут появилася в англійській мові книжка д-ра Константина Савчука „Україна в Організації Об'єднаних Націй: студія совєтської зовнішньої політики 1944-1950 рр." Книжку видано заходами Східньоевропейського Квартальника і Видавництва Колюмбійського Університету і вона включає такі частини: а) Шлях до Сан-Франсіско, б) Совєтська дипломатія, український стиль, в) Фікція та дійсність. Ціна книжки, яка має 158 сторінок, є 10.00 дол.

Д-р Константин Савчук

Д-р К. Савчук є тепер надзвичайним професором історії у Сент Пітерс Коледжу в Джерзі Сіті, де викладає історію Росії та ССР, історію Східньо-Центральної Европи, історію російської зовнішньої політики до 1917 року та історію совєтської зовнішньої політики, історію України від 1648 року та історію західньої цивілізації.

На літо 1975 року він одержав літню стипендію, призначену на опрацювання курсу „Опозиція в Совєтському Союзі", який підготовлятиме разом з професором, що займатиметься проблемою опозиції у сателітних державах.

ЗЛЕТ МОЛОДІ В ЧИКАҐО, ІЛЛ.

Чикаґо (УККА). — Заходами Конференції Молоді при Відділі УККА в Чикаґо, в неділю, 1-го червня ц. р., відбудеться тут Злет Молоді на спортовій площі Генсон Парку, Фулертон і Сентрал. Цим способом молодь цього міста відзначатиме 25-річчя смерти сл. п. генерала Тараса Чупринки, 50-річчя СУМ і 25-річчя ОДУМ. В програмі: полева Служба Божа в годині 9-ій рано, спортові ігрища, роздача нагород.

ЗМІНИ В АМЕРИКАНСЬКИХ РАДІОВИСИЛЬНЯХ У МЮНХЕНІ ВИКЛИКАЮТЬ ТРИВОГУ І НАДІЇ

Написав Зенон Пеленський

Мюнхен. — Останнього часу в пресі країн Заходу появилося чимало вісток про здогадну „важку кризу", яка нібито знову виникла довкола обох діючих з Мюнхену американських радіовисилень, призначених для обслуговування народів Сходу Европи. Мовиться про висильні: „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода".

Пригадаємо, що уже перед трьома роками, під впливом досить потужної групи, зосередженої довкола особи сенатора Віліяма Фулбрайта, в Конґресі ЗСА розгорнулася інтенсивна акція з метою ліквідації обох радіовисилень. У Вашінгтоні розцвітали буйні ілюзії щодо можливостей дійсно реальної американсько - совєтської „розрядки". Проте, тоді ще пощастило відбити наступ Фулбрайта. У виборах до американського Конґресу Віліяма Фулбрайта взагалі вже більше до складу Сенату не обрали. Однак падіння Фулбрайта не мало нічого спільного з його ставленням до проблематики мюнхенських радіовисилень.

Проте, акція сен. Фулбрайта всетаки мала ту єдину добру сторінку, що американська громадськість звернула ближчу увагу на цілком нераціональну, або просто таки розтратну фінансову й адміністративну побудову обох радіовисилень. Обі радіостанції дослівно задушувалися під надміром т.зв. „адміністрації". Інколи можна було дивуватися, звідки взялися ці десятки, ба сотні людей, що коштували щороку десятки мільйонів долярів, які з публіцистикою, і народами Східньої Европи ніколи нічогісько спільного не мали, і що вони взагалі роблять в обох радіовисильнях? Врешті-решт довелося раціоналізувати, ощаджувати.

„Два доми"

З часу атак сен. Фулбрайта щораз більше нарощувалась критика довкола концепції т.зв. „двох домів". Виникало питання: для чого в боротьбі з большевизмом і московським імперіялізмом потрібні дві радіостанції? Кожна з них мала власну, непомірно роздуту адміністрацію, від американського директора починаючи і здебільшого на німецьких середніх і нижчих службовцях кінчаючи. Наприклад, у нередакційному секторі українці в найкращому разі могли досягати тільки становища шоферів і моніторів, тобто „фахівців" для запису і друку пересилань багатьох совєтських радіовисилень.

Концепція „двох домів" полягала на суворому відокремленні двох груп націй: „державних" і „недержавних". Тобто, радіовисильня „Радіо Вільна Европа" обслуговувала тільки народи, які до 1939, також 1941 р. мали свої суверенні держави, мали закордонні акредитації тощо. Натомість „Радіо Свобода" обслуговувала тільки т.зв. „російські народи", отже нації, які також з американського погляду вважалися складовими частинами „властиво" єдиної Росії. Цим американська політика прагнула неначе документувати перед Москвою, що національні редакції „Радіо Свобода" боряться тільки за демократизацію устрою в „Росії", але не за розвал московської імперії на складові національні суверенні держави. Панувала концепція „непередрішенства". Працівники „Радіо Вільна Европа" постійно вважали себе як „державні народи" безконечно вищими, важливішими, цінніщими, аніж „національна мішанина" із „Радіо Свобода".

„Борд оф Інтернешенел Бродкестінґ"

Єдино економічні, однак далеко не політичні міркування вкінці змусили американців звести оба доми — „під один дах". Ще торік літом було у Вашінгтоні сформовано, як підзвітну установу Конґресу, „Борд оф Інтернешенел Бродкестінґ", з єдиним бюджетом для обох „домів". При дотеперішньому приміщенню „Радіо Вільна Европа" у мюнхенському Англійському парку зведено добудови, в яких будуть вміщені редакції „Радіо Свобода". Проводиться систематична ліквідація дотеперішніх бюр і редакцій

(Закінчення на стор. 4-ій).

Відбулося пластове Свято Юрія на Вовчій Тропі

Ню Йорк (Р. Юзенів). — В днях 24-26 травня ц. р. на Пл. Оселі „Вовча Тропа в Іст Чатгемі відбулося пластове Свято Юрія, в якому взяло участь юнацтво та старше пластунство і сеніорат із пластових станиць Ню Йорк, Нюарк, Коговз, Бостон, Сиракюзи, Джерзі Сіті, Йонкерс, Гартфорд, Ню Гейвен, Бріджпорт. Організаторами та провідниками цьогорічного Свята Юрія були Курені „Хмельниченки", „Чорноморські Хвилі" та „Побратими". Комендантом Свята був пл. сен. Зенон Ушак, писар ст. пл. Міра Одежинська.

В першому дні відбулися теренові гри для юнацтва та спільна вечеря (хлопці збудували кухні, дівчата зварили вечерю) а опісля вечірка. В неділю всі взяли участь у Службах Божих обох віровизнань та в посвяченні прапору 23-го Куреня УПС „Хмельниченки". По полудні відбувались спортові змагання. Вечором відбулася ватра з промовою про ген.-хор. Тараса Чупринку голови КПС, бувшого вояка УПА пл. сен. Андрія Мицяи, та з поважними, тереновій грі, спортових змаганнях тощо. В загальному точкуванні перше місце між пластунками здобув 38-ий Курінь Юначок ім. М. Тарасенко з Пассейку, а перше місце між пластунами Курінь УПЮ-ів ім. Б. Хмельницького в Джерзі Сіті.

а опісля веселими пластовими точками.

В понеділок відбулися спортові фінали, заприсяження, іменування та вручення відзначень юнацтву і вкінці — проголошення вислідів змагань, які тривали цілі три дні і охоплювали пластову поставу, осяги в

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Т. Шевченка і Українське Академічне Козацтво „Запороже" влаштовують в суботу, 31-го травня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі НТШ (302 В. 13-та вулиця) Наукову Конференцію для вшанування 100-річчя Чернівецького університету і 130-го семестра Українського Академічного Козацтва „Запороже". В програмі конференції виступлять: проф. д-р М. Чировський —відкриття; д-р І. Новосівський — доповідь на тему: „Чернівецький університет і буковинські українці"; д-р О. Соколишин — доповідь „130 семестрів У. А. К. „Запороже". Вхід на конференцію вільний.

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ

Вашінгтон. — Ранком 28 травня до Европи з офіційними відвідинами відлетів президент Джералд Форд. Перша його зупинка на европейському континенті буде у Брюсселі, де він візьме участь у вершинній конференції західніх держав-членів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, а також матиме окремі розмови з лідерами поодиноких західніх европейських держав. В дальшому пляні передбачена зустріч президента Форда з єгипетським президентом ель-Садатом в австрійському Зальцбурґу, звідки Президент виїде до Італії, де зустрінеться з президентом Джіованні Леоне та з папою Павлом VI. Перед поворотом до ЗСА президент Форд ще відвідає президента Еспанії генераліссіма Франціска Франко.

До Европи вже раніше виїхав також державний секретар Генрі Кіссінджер, який відвідав французького президента Валері Жіскара д'Естена і взяв участь у міністерській конференції Міжнародної Енергетичної Агенції, яка об'єднує 18 держав, імпортерів нафти. На цій конференції Кіссінджер з'ясував новий американський плян забезпечення країн необхідним пальним шляхом відновлення переговорів між країнами-імпортерами і країнами-експортерами нафти. Підготовчі наради в Парижі минулого місяця, заініційовані Францією між всіми цими країнами, не принесли ніякого успіху і тепер ЗСА хотіли б цей французький плян оживити, пропонуючи конкретні заходи щодо стабілізації цін на всі сирівці, чого в основному домагалися держави-експортери нафти. Стабільність цін на сирівці у світі в загальному забезпечила б стабільність цін також і на нафту, бо уряди держав-нафтопродуцентів узалежнюють ціни на нафту від цін на всі інші сирівці.

ПРЕЗИДЕНТ ВСТАНОВИТЬ НОВУ ПІДВИШКУ В МИТІ НА ІМПОРТОВАНУ НАФТУ

Вашінгтон. — Гостро таврюючи Конґрес за неділяльність щодо розв'язання енерґетичної проблеми, президент Джералд Форд у вівторок, 27 травня, повідомив, що від 1-го червня ц. р. мито на одну бочку імпортованої нафтової ропи зросте ще на 1-го доляра, а також заявив, що в другій половині червня він почне поступово ліквідувати урядову контролю над цінами американських нафтових продуктів. Ці заходи мають на меті зменшити залежність ЗСА від інших країн щодо постачання пального, взагалі зменшити вживання нафтових продуктів в Америці, а також заохотити американські нафтові фірми збільшити свою продукцію. У своїй 14-хвилинній промові, передаваній на телебаченні та по радіо, Президент сказав, що здає собі справу з того, що ці заходи збільшать ціни на різні нафтові продукти, але власне це збільшення цін, на думку Президента, спричиниться до зменшення імпортів, зменшить вживання різних родів нафтових продуктів і заохотить американські фірми збільшити власну продукцію. Як відомо, ще 1-го лютого ц. р. президент Форд встановив першу однодолярову підвишку в миті на імпортовану нафтову ропу, а дві додаткові підвишки відложив на 90 днів, щоб дати Конґресові час виготовити власний плян щодо розв'язання енерґетичної проблеми. З уваги на те, що Конґрес досі не проголосував енерґетичного законопроєкту, хоча такий законопроєкт був виготовлений Комісією засобів і заходів Палати Репрезентантів, Президент рішив 1. червня встановити другу з черги однодолярову митну підвишку на кожну бочку імпортованої нафтової ропи. Крім того, на кожну бочку рафінованих нафтових продуктів із закордону буде встановлене 60-центове мито.

Новий посол ЗСА в Об'єднаних Націях

Вашінгтон. — Президент Джералд Форд назначив Даніеля Мойнігена новим послом ЗСА до Об'єднаних Націй на місце Джона Скалі, який репрезентував ЗСА в цій світовій організації в останніх двох роках.

Даніел Мойніген належить до молодшого покоління американських дипломатів. Йому 48 років і донедавна він був послом ЗСА до Індії, а після повернення викладав в Гарвардському університеті. Він прихильник активної ролі ЗСА в Об'єднаних Націях і боротьби з неоправданими і перебільшеними претенсіями країн так званого „третього світу". Призначення Мойнігена мусить бути підтверджене Сенатом.

Покищо не відомо, яке призначення отримає дотеперішній амбасадор Дж. Скалі, бо ходять чутки, що він покине дипломатичну службу і братиме участь в телевізійній індустрії. Скалі, за короткий час свого перебування в ОН, здобув собі популярність і прихильність в делеґацій багатьох держав світу.

Видано підручник географії України

Ню Йорк. — Тут у В-ві Наукового Товариства ім. Шевченка, появилась книжка проф. д-ра Петра Оришкевича п. з. „Початкова географія України й українських поселень" (для кляс 5 і 8-ої Шкіл Українознавства і самонавчання). У 207-сторінковій книжці знаходиться 145 знімок міст, річок і різних пейзажів України, кілька світлин із ЗСА і Канади, зокрема у розділах, де автор пише про суспільне життя населення на еміґрації є такі фотографії, як: будівля УНСоюзу в Джерзі Сіті, пам'ятник Тараса Шевченка у Вашінґтоні, група учителів і учнів Школи Українознавства у Вашінґтоні, Церква-Пам'ятник у Бавнд Бруку, український католицький собор у Філядельфії та Митрополича катедра у Вінніпеґу.

Поряд з автором, частину праці вклали проф. д-р Володимир Кубійович, основно прочитуючи текст книжки і подаючи фахові та методичні поради щодо предмету й укладу підручника, та проф. д-р Пантелеймон К. Ковалів — мовний редактор цієї книжки.

„СТРАЖДАННЯ В'ЯЗНІВ СТАЛИ ДЖЕРЕЛОМ ВИСОКИХ СТРЕМЛІНЬ ДО СВОБОДИ І ВІРИ В ПРОГРЕС" – ПИШЕ ІРИНА СЕНИК

Балтимор (УІС „Смолоскип"). 5-го грудня 1973 року Ірина Сеник вислала з Мордовського концтабору лист до ген. прокурора СССР Р. Руденка. Лист цей, разом з подібними листами Н. Строкатої, С. Шабатури і Н. Світличної, дістався щойно недавно на Захід і став доступний для преси. В листі Ірина Сеник пише:

„Генеральному Прокуророві Р. Руденкові

Сеник Ірина Михайлівна

В святочних рядках статуту ООН „Ми, народи Об'єднаних Націй, повні рішучости ... знову утвердили віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особистости", — в цих рядках була надія для цілих народів і для окремих людей, які волею різних обставин були дальше дискриміновані до моменту проголошення статуту ООН.

Статут ООН, Загальна Деклярація Прав Людини і випливаючі з неї міжнародноправні документи були створені тоді, коли в лагерах Печори, Казахстану, Сибіру і Колими страждали ті, кому тільки смерть Сталіна принесла визволення.

Страждання в'язнів не лише виливались слізьми — вони стали джерелом високих стремлінь до свободи і віри в прогрес. З лагерів тих часів багато пішло в поезію. Творчість бувших в'язнів стала вислідом і підсумком не (лише) особистої драми. Ті, хто ступив на шлях творчости серед лагерних мук і пониження, часом зливались зі своїм часом, деколи сперечались з ним, а часом і випереджали його. Сперечаючись зі своїм часом, з дійсністю, з епохою, — поет іде в реальний світ, котрий йому, може, і вдасться деколи відкрити самому собі і своєму читачеві. Або в супереч — він здвигає між собою і тими, для кого повинен писати — штучну стіну і вона стає для нього карою і мукою, яких не може створити жаден лагер, ні колишній, ні сьогоднішній.

Мені, яка виплакала пережите в стрічках кількох сот віршів, які я написала в ув'язненні, в тяжкі роки, не лише для мене, але й для цілої моєї батьківщини, — мені довелось дожити до судьбових процесів над поезією і поетами. Тому я, будучи колись в ряді членів (в оригіналі помилково подано „основників" — „Смол.") ОУН, запитую Вас, Генеральний Прокуроре країни: чи можливо вести розмови про поезію в залях судьбових засідань?

Проголошуючи 10 грудня голодівку, я хочу пригадати те, що призабуто від часу складення багатонадійних правових документів міжнародного характеру.

5. 12. 73. І. Сеник".

Ірина М. Сеник народилася в 1925 році. Перебула десять років в совєтських концтаборах (1944-1954) за участь в українському визвольному русі. Має туберкульозу костей і визнана інвалідом другої категорії. Вдруге була заарештована в жовтні 1972 р. і засуджена згодом на 6 років ув'язнення і 5 років заслання. Тепер перебуває в лагері ч. 3 біля Барашева в Мордовії.

В КОНҐРЕСІ ВНЕСЕНО ЩЕ ОДНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В ОБОРОНІ МОРОЗА

Вашінґтон (Комітет Оборони Валентина Мороза). — Пані Милисент Фенвик, новообраний член Конґресу ЗСА, зі стейту Ню Джерзі, 16-го квітня внесла резолюцію в Палаті Репрезентантів, в якій закликає президента Форда висловити стурбованість уряду З'єднаних Стейтів долею Валентина Мороза. Співспонзором цієї резолюції є республіканець Джек Кемп зі стейту Ню Йорк, який вже в минулому підтримував справу В. Мороза і під час останньої сесії Конґресу вніс резолюцію на захист українського історика. Конґресменка Фенвик, республіканка, хоч і перший раз вибрана до Конґресу, вже здобула собі звання „зірки" Палати Репрезентантів.

В резолюції число 399 сказано:

„Тому, що Валентин Мороз — історик, публіцист і провідник недоторканости культури українського народу — тепер ув'язнений в Совєтському Союзі на підставі обвинувачень в антисовєтській агітації й пропаганді, і

„Тому що ці обвинувачення безпідставні з огляду на те, що в своїх мужніх намаганнях зберегти й оборонити права українського народу, його культури і принципи основних людських прав Валентин Мороз не робив нічого іншого, як користувався правами, ґарантованими Конституцією Совєтського Союзу, і

„Тому, що Гарвардський Університет запросив Валентина Мороза на пост в Гарвардському Центрі Українських Студій на академічний рік 1975-76, ми

„Постановляємо, що Палата Репрезентантів повинна просити През. висловити стурбованість уряду З'єднаних Стейтів щодо безпеки і свободи Валентина Мороза, історика, публіциста, і провідника недоторканости культури українського народу".

Крім своєї резолюції, пані Фенвик того самого дня виступила в Палаті Репрезентантів з промовою в обороні Мороза. Як додаток до промови, вона помістила в Конґресовому Протоколі інформації про знущання совєтських властей над Морозом, які вона одержала від Комітету.

11-го квітня пані Фенвик надіслала два листи про В. Мороза, один до Державного Департаменту, а другий совєтському послові до ЗСА Анатолієві Добриніновi. В листі до Добриніна пані Фенвик написала:

„Я щиро надіюся, що Валентин Мороз матиме змогу прийняти запрошення від Гарвардського Університету. У зв'язку з цим я залучую лист від пана Дерека Бока, президента Гарварду, в якому він пропонує Морозові позицію в новозаснованому Гарвардському Центрі Українських Студій на академічний рік 1975-76. Як бачите, запрошення пана Бока також відноситься до родини Мороза. Крім цього, я була б дуже вдячна, якщо б Ви, пане После, поінформували мене про стан здоров'я Мороза".

Представник Комітету повідомив, що пані Фенвик є сьомим членом Конґресу з Ню Джерзі, що вже внесли або були співспонзорами резолюцій в обороні Мороза.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Місія в Европі

Дні 28 травня до 3 червня — це час перебування президента Форда в Европі куди він вибрався, щоб взяти участь у вершинній конференції членів Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), відбути наради з еспанським генераліссімусом Ф. Франком та з єгипетським президентом Анваром ель Садатом у Зальцбурзі, а також відвідати Італію і відбути наради з президентом Леоне та папою Павлом УІ.

Вже тільки саме перечислення активностей президента Форда в Европі упродовж семи днів виявляє характер цієї европейської місії, що має на меті внести ясність в ряд стисло европейських проблем, а також заторкує питання відносин на Близькому Сході. Ті проблеми загальновідомі і мають пряме відношення до безпеки Західнього світу та загального світового миру.

Не є ніякою таємницею, що за останні місяці дуже захиталися позиції НАТО у зв'язку з подіями на двох кінцях Середземного моря. Кипрська криза допровадила до грецько - турецького конфлікту і послабила східнє крило західнього фронту на Середземному морі. Щораз то більший зріст впливів комуністів в Португалії і можливе встановлення повної комуністичної котролі у тій країні є ударом по західньому крилі оборони НАТО в дуже важливому стратегічному місці.

З невдачею Г. Кіссінджера на Близькому Сході і можливим відновленням ізраїльсько - арабської війни напередодні заповідженої женевської конференції, зустріч двох президентів — Форда і Садата в Австрії може мати переломове значення. Успіх президента Форда у цих розмовах в Зальцбурзі мав би велике значеня для престижу ЗСА і Заходу, хоч, враховуючи незвичайну складність ситуації, важко сподіватися скорої й справді задовільної розв'язки. В усякому випадку, президент Садат переговорюватиме з президентом Фордом, маючи своєрідний мандат від арабського світу, що тим більше відносить важливість цих переговорів.

З проблемою НАТО в'яжеться справа Еспанії та Італії, і тому зустрічі президента Форда з ген. Франком і президентом Леоне далеко невипадкові і не тільки куртуазійні. В цьому випадку також ідеться про велику ставку.

Коротко, місія президента Форда в Европі надзвичайно на часі і надзвичайно відповідальна. Треба надіятися, що вона принесе для ЗСА і для Заходу сподівані позитивні результати, які є дуже конечні у зв'язку з черговими невдачами Заходу в ході конфронтації з комуністичними СССР і Китаєм в Европі та в Азії.

Відрадні перспективи

Департаменти праці і торгівлі, а також ряд чільних економістів із приватного сектора твердять, що економічна рецесія в ЗСА вже дійшла або доходить до свого найгіршого пункту і відтепер можна сподіватися поліпшення в економічній ситуації країни.

Поперше, великі запаси непроданих продуктів були майже зліквідовані протягом перших 3-ох місяців цього року. Подруге, різні сектори індустрії почали одержувати нові замовлення на свої продукти. Урядова статистика вказує, що протягом квітня замовлення на такі речі як меблі, сталеві, автомобілі тощо зросли на 3.49 більйона долярів, тобто на 9.8 відсотка. Це найбільший одномісячний зріст від грудня 1967-го року. Протягом останнього кварталу минулого року замовлення на індустріяльні продукти зменшувалися з кожним місяцем. Нові замовлення запевнюють збільшення продукції, а також деяке зменшення в кількості безробітних. Потретє, в травні і червні федеральний уряд збільшить покупну спроможність американських споживачів на 12 більйонів долярів, бо протягом цих двох місяців платники федерального податку одержать додаткові податкові звороти за 1974-ий рік, емерити одержать спеціяльну 50-долярову одноразову фінансову допомогу і також збільшено пенсії соціяльного забезпечення.

В додатку, від початку травня зменшено федеральні податки. Більше постачання грошей в руках американських покупців також повинно заохотити індустріяльний сектор збільшити свою продукцію, що спричиниться до поборювання економічної рецесії.

Але хоча урядова статистика і приватні економісти передбачають поворот на ліпше на відтинку економічної рецесії, то речники Уряду і ті самі приватні економісти вказують, що ситуація не зміниться раптово та що пересічний американець відчує полегшу щойно за кілька місяців. Наприклад, хоча передбачається деяке зменшення в числі безробітних, то це зменшення буде незначне і навіть протягом 1976-го року рівень безробіття буде досить високий. Як відомо, в кінці квітня цього року понад 8 більйонів американців були безробітні, тобто 8.9 відсотка всієї робочої сили. Деякі економісти твердять, що протягом наступних кількох місяців безробіття зросте ще більше, але опісля наступить повільний зворот на ліпше.

Отже, взагальному покращали можливості щодо поборювання економічної рецесії та зв'язаного з нею безробіття. Також поліпшилася ситуація на протиінфляційному фронті. За останні три місяці ціни на продукти широкого вжитку зросли тільки на 5.8 відсотка, тоді коли протягом третього кварталу минулого року ціни на ці продукти були збільшилися на 13.6 відсотка.

Отже, нарешті заіснували відрадні перспективи щодо поліпшення економічної ситуації в ЗСА. Поліпшення буде ступневе і повільне. Крім того, щоб це поліпшення було довготривале, потрібно співпраці між Білим Домом і Конґресом, як також треба співпраці всього американського народу. Економічна ситуація ще настільки серйозна, що вимагає взаємних компромісів, а не конфронтацій. Тільки спільні зусилля зможуть привернути економіці ЗСА її попередню силу.

М. Сосновський

РОСІЯ, СССР І КОМУНІЗМ

Обмін думками на сторінках „Нового Русского Слова" між А. Єссініним-Волпіним і С. Александровічем, новим і давнім російськими еміґрантами, поновно виніс на порядок дня питання „Росії", „СССР", „комунізму", „російського імперіялізму" і, врешті, — „відповідальности російського народу" за все те, що ділялося і діється в кордонах совєтсько-російської імперії. Привід до такого „обміну поглядами" дав виступ в Торонті литовця Сімаса Кудірки, ще недавно в'язня совєтського концтабору, якому у висліді заходів американського уряду дозволено на виїзд з СССР. Згідно з інформаціями С. Кудірка у своїй доповіді виступив з обвинуваченням проти росіян за політику режиму у відношенні до неросійських народів СССР і їх поневолення. Іншими словами, Кудірка видвигнув справу російського імперіялізму.

Коментуючи цей виступ Кудірки, російський автор С. Александровіч написав, що „його промова на цьому мітингу, зорганізованому за ініціятивою українських сепаратистів, по суті, нормальна для таких випадків антиросійська (антірусская) тирада" („Н. Р. С." з 16 квітня). При цій нагоді Александровіч дає лекцію новим еміґрантам з СССР, мовляв вони повинні зрозуміти, що так робити не можна, що не можна утотожнювати російського народу з комуністичною диктатурою в СССР і що „боротьба з комунізмом не полягає на тому, щоб зневажати все, зв'язане з ім'ям „російський". Порядком додаткового уточнення він подає, що „під «нашою країною» треба розуміти не Совєтський Союз, а вічну, історичну Росію".

За словами Александровіча, таке „зневажування" росіян і російського народу та „вічної, історичної Росії" практикується в пресі АБН бандерівців та інших „доброзичливців". Нові еміґранти з СССР повинні, пише він, враховувати політичну шкоду, яку вони повторюванням таких тверджень наносять Росії.

Відповідаючи Александровічу, А. Єссінін-Волпін боронить права колишнього в'язня „найгіршої тюрми в Росії Владимирської" говорити „про росіян все, що йому бажається. Тільки тюремники могли від нього вимагати, щоб він нічого не говорив, найшовшися на свободі". Головне, однак, у відповіді Єссініна-Волпіна є його оцінка російської імперіялістичної політики і поневолення не-російських народів. „Багато думає, — пише він. — що Росія визволила Литву, добившися з допомогою воєнних засобів приєднання її до Совєтського Союзу. Не належу до числа цих багатьох" — каже він і додає: „а коли б так і було, то чи не цим актом не положена на кожного росіянина турбота про те, щоб «освобождені» (тобто приєднані до СССР) могли, що хочуть, говорити про своїх „визволителів".

На таке становище Єссініна-Волпіна поновно відповів С. Александровіч („Н. Р. С." з 24 травня), закидаючи йому, що він стоїть на позиціях „антиросійської проповіді, яка складає відповідальність за злочини комунізму на російський народ у вузькому, етнічному розумінні того слова". Александровіч твердить, що нібито російські політичні закордонні організації „від монархістів до соціял-демократів і від солідаристів до власівців" публічно засудили „совєтське загарбництво і геноцид". Далі він пише, що треба чітко розрізняти між поняттями „Росія" і „Совєтський Союз", мовляв, цих понять змішувати ніяк не можна. У висновках Александровіч пише, що всі, „які виступають проти СССР є нашими потенційними попутниками, союзниками, а може й бути, друзями та співбратами. Ті, які виступають проти Росії, є ворогами російського народу і, отже, нашими ворогами".

Ми доцільно ширше навели зміст „обміну думками" між російськими еміґрантами, враховуючи чималу важливість проблеми зокрема в сучасній міжнародньополітичній дійсності. Є очевидчим, що інтенцію давнішого російського еміґранта є якнайрізкіше розділити між політикою російського совєтського режиму і СССР та російським народом і політичними аспіраціями росіян і російських антикомуністичних політичних груп. Російський автор навіть пише про „засудження" російськими антикомуністичними групами „загарбницької" совєтської політики, хоч одночасно він не може не покористуватися улюбленим російським окресленням „українські сепаратисти", що одне вже перекреслює його заяви про „засуджування совєтського загарбництва".

Тут доходимо до властивої суті проблеми, яку російський автор обережно „обходить", обмежуючися до фрази про „вічну, історичну Росію", але ніяк не уточнюючи, що це таке ота „вічна" й „історична" Росія. Не уточнює він також і того, що це таке отой мітичний „совєтський" провід у Москві і не займає становища до того, що із-за якихось мотивів цей нібито „анаціональний" чи „понаднаціональний" провід є дуже стійким, послідовним, а навіть впертим оборонцем „історичних прав" отієї „вічної Росії" до всіх територій, які ця Росія загарбала разом з десятками народів Східньої Европи,

(Продовження на стор. 4-ій)

д-р Зенон Городиський

СПІЛЬНА ПЛЯТФОРМА — ЄДИНИЙ ШЛЯХ ДО ОБ'ЄДНАННЯ

Восьмий Великий Збір Українських Націоналістів (ВЗУН) наголосив поруч важних постанов відносно основних завдань ОУН і її Проводу (ПУН) важливість дотеперішньої лінії ПУН на відтинку внутрішньо-політичному, а зокрема відносно ДЦУНР і УНРади, вони звучать:

1. „Стан на українському внутрішньо - політичному відтинку, з'ясований у резолюціях і постановах VII ВЗУН, на сьогоднішній день не змінився на краще, а навпаки — позначився поглибленням розбіжностей між політичними середовищами.

2) VIII ВЗУН схвалює становище ОУН на VII сесії УНРади в 1972 р., звернення Проводу Українських Націоналістів до всіх політичних середовищ напередодні 2-го Конґресу СКВУ, як рівнож з'ясування позицій ОУН до питань внутрішньої української політики (як у статті д-ра З. Городиського на сторінках української преси).

3) VIII ВЗУН доручає новообраному ПУН, у згоді з названими позиціями, перевірити можливості контакту й виміни думок з усіма українськими політичними середовищами для узгіднення становища українського політичного світу та ряду справ, що впливатимуть з нових подій в Україні та можливостей, які існують для української визвольної акції на міжнародному форумі".

Наводимо повністю ці важливі постанови, щоб в нікого не залишилось ні крихти сумніву чи місця для довільних спекуляцій і підозрінь відносно становища ОУН так у таборі теперішньої більшости в УНРаді, як і в таборі середовищ, що у висліді непродуманої політики провідних діячів ДЦ УНР опинилися поза УНРадою. Ці постанови не можуть не залишити жадного сумніву відносно політики ОУН (б) і зокрема її керівника Я. Стецька, який не тільки що не зумів знайти спільної і сприємливої бази зговорення з теперішньою більшістю в УНРаді, але не уважав за доцільне поінформувати українську громаду на чужині про причини неуспіху в розмовах, громаду, на яку він звик покликатись, і на моральну і матеріяльну підтримку якої його група ОУН (б) розраховує і якої вимагає.

Яка ж неповага до цієї громади і яке свідоме іґнорування думок і надій цієї „мовчаливої більшости", яка роками вимолює „Боже, нам єдність подай!" Та ще вірить, що у світлі неповторно-важкої ситуації в Україні, таки прийде до побудови спільного фронту всіх національних сил на чужині на базі Української Національної Ради та у згоді із плятформою з 1948 року.

Не подали вислідів цих довготривалих розмов і теперішні чинники ДЦ УНР, тобто речники цієї політичної інституції, чинники, які при кожній нагоді покликуються на велику хартію народовладних принципів нашого політичного життя і Четвертий Універсал та інші Акти Державного Будівництва 1918-1920 років, і врешті на теперішній діючий і зобов'язуючий конституційний закон УНР з 1948 року. І тут треба також підкреслити неповагу до всіх тих численних громадян на чужині, які дорожать ДЦ УНР — цим незаступимим скарбом і єдиною можливою базою для політичного зговорення і об'єднання.

І в цій важкій ситуації, ситуації повного політичного розбиття, пролунав голос підпільного журналіста, який підказав політично розбитій громаді, що її громадський світовий провід повинен взяти мандат заступництва інтересів українського народу перед Об'єднаними Націями до часу, доки цей нарід не вибере вільними голосами свій політичний провід на рідних землях. Ясно, що ця думка, чи думки, одного підпільного журналіста чи членів редакції і читачів захалявного „Українського Вісника", не є жадний формальний мандат, жадні правні повновластя українського народу. Це голос менше чи ліпше поінформованих людей в Україні, які тужать, а навіть вимагають координованої дії української еміґрації. Немає сумніву, що таке повне зговорення і об'єднання всіх громадських сил в українській діяспорі існує тепер на базі Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ).

На цей розпачливий голос українського патріота - підпільника відразу зареаґував президент УНР М. А. Лівицький, даючи виразно до зрозуміння, що мандат на політичну репрезентацію аспірацій українського народу має ДЦ УНР в екзилі, не забираючи права СКВУ виконувати його статутові прерогативи допомоги українському народові.

Реакція президента Лівицького не є позбавлена політичної рації та правної підстави, проте вона прозвучала якось дивно саме тепер, коли в Україні йде нелюдський змаг за основні права народу, а на еміґрації ми ще від часу створення УНРади і реорганізацій не тільки не досягли об'єднання політичних груп, але, навпаки, довели до повного розбиття, давши волю антидемократичним витівкам на VII сесії УНРади тим, які повинні тут на еміґрації репрезентувати,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКА ВІДКРИТА ВЖЕ ДАВНО...

Стаття Я. Гайваса у „Свободі" за 15 травня 1975 про те, що „праця мусить іти", торкається не лише старої тематики про відношення громадського і політичного секторів до себе у нашій дійсності, яку роками обговорювали передові публіцисти, але й намагається по-своєму розв'язати цю наболілу у нас справу, яка десятками років гальмує динаміку нашого етнічного масиву у вільному світі. Прочитавши рядки і між рядками мимоволі твориться враження, що розв'язка ця „проста": чи наші політичні круги домовляться, чи ні, а праця „мусить іти", громади мусять працювати, але... не обов'язково мусять думати. За арґумент для такої розв'язки вживається трагічний стан на рідних землях, вимоги сучасних днів, навіть всесвітню мобілізацію і катастрофу в Індокитаї...

А тим часом Америка відкрита вже давно, і в нашій дійсності, часто наболілій аж до відчаю, це „відкриття" зробила здорова інтуїція нашого громадського організму, яка „контра спем сперо" кинула весь масив не лише для самозбереження, але й розбудови і закріплення української людини так, що вона дійсно стала частиною великої і прекрасної нації, байдуже, де б вона не проживала.

Але цей громадський організм також хоче і має право думати. Не лише про свої дитячі садочки чи академічні кадри, але й про політичні основи, ось цю політику в широкому маштабі, що горою вище понад політиканство. Він, цей організм, ставши надто часто об'єктом партійно-політичної гри, іноді полем кар'єристів політиканства, цілком природно не хоче толерувати таких дій, що гальмують здоровий ріст громадських установ взагалі і творчих намагань кожної людини зокрема. Одним, на жаль, із способів, яким реаґує громада — це пасивність, і звідти чимало лиха потуранням упадкові громадського життя. Окремі громадські діячі можуть бути винними у виборі також і такої методи свого спротиву проти політиканства, але, сказати б, первогріх не по громадській стороні, це цілком ясне.

Не сотні, а тисячі блискучих прикладів можна привести про це, як наша широка громада і її кадри розбудовували своє організоване життя, скільки принесли допомоги українській визвольній справі, скільки виховали нових кадрів і встановили центрів, незалежно від гальма, яке накладалося таким чи іншим видом політиканства. На жаль, наш політичний світ аж ніяк не може похвалитися такими успіхами, хоч і треба б було йому про це подумати вже давненько.

І праця буде йти, по всіх щаблях громадського життя, по всіх розрядах кадрів, але водночас буде — хвала Богові — ця праця виходити і з глибини душі, із глибини розуму, думання. А що в цьому думанні розумна людина буде ставити знак запиту перед нашим політичним світом, а то й знак оклику із вимогою, то не тому, щоб заснути, а тому, щоб збудити до думання і цю іншу половину наших кадрів — політичну. Тоді й „праця йтиме" ще краще.

Д-р М. Данилюк

Міннеаполіс.

З КРИВДОЮ ДЛЯ ЧИТАЧІВ

Тепер саме відбувається виставка скитського мистецтва у Метрополітен Музеї. Юрби американців відвідують цю виставку, з величезним зацікавленням знайомляться з мистецтвом світового значення, всесвітньовідомим скитським звіриним стилем, із скитами, — і з українською історією, але думають, що то російська. Серед цих мас відвідувачів є й українці: бачать на мапі, що европейські скити жили в Україні, але їм кажуть, що то все „Росія". „Свобода" спростувала те, у своїх двох статтях із справедливим докором С. Гординського, що чого ж тут дивуватися, якщо ми самі не здобулися на монографію про скитське мистецтво.

Та як почуваюся я, авторка роману на цю ж саму тему, що їй присвячена виставка? Вона, ця виставка, — справжня ілюстрація до моєї книжки „Золотий плуг". (хоч я здобулась на літературний нарис скитського явища на Україні, — проте ні в час виходу книжки (1968 р.), ані тепер нема й згадки в „Свободі", що все ж таки є дещо, що варто було б прочитати, ідучи оглядати метрополітенську виставку. Ні, тиха мовчанка, замовчування.. „Свобода" у свій час не зрецензувала, не скритикувала — наче я й не приносила до редакції першого примірника „Золотого плуга". І тепер, коли актуально — знов мовчанка, тихе замовчування.

Та мета цього листа не про мої особисті ущемлення (є їх великий список), а про несправедливість до читацького загалу, також до скитського відтинку нашої історії. Що нема в нас літературних творів, щоб мати якесь уявлення про дану тему? Є, але автор мусів самотужки, без інформацій в поточній пресі, пробиватися до читача. А я думаю, що багато наших людей зовсім іншими очима побачили б виставку, а ще більше пішло б її відвідати, якби „Золотий плуг" попався їм у руки. Отже, хто втрачає? Насамперед широкий загал — через оце саме замовчування.

Докія Гуменна

Ню Йорк.

ЛИСТИ ДО МАТЕРІ

Написала Дарія Дика

(5)

Поставали о 5:30 ранку... І їхали, їхали, їхали... Було місце ззаду авта на нас, двох дівчат, переспатися між всякими мішками, хоч невигідно. Так само їхали другий і третій день... Минули Пенсильванію, Огайо, Індіяну, Небраску, Йову, Вайомінґ. Ці стейти діляться на три частини по топографії. Ті, ближче до океану, виглядають як Ню Йорк стейт, такі самі дерева, гори. Пізніше приходять незвичайно рівні стейти, як Огайо, Індіяна, Йова ,де росте більшість американської пшениці. У Вайомінгу побачили справжній „ковбойський" Захід, дуже подібний до Ню Мéхіко. Столиця цього стейту має стільки людей, як Ріджвуд (район у Брукліні, Н. Й. — П.). Це називається великим містом. Майже всі люди живуть по селах, котрі мають по 15 людей. Найближче поселення до Візон Басейну має четверо мешканців. Після цього села ми загубилися в пустелі, бо не було доріг. Професор Фред забув, де той басейн має бути! Ми кружляли зо три години, бачили орліа, сарень, овець. С. позичив мені на літо фотоапарат, і я вже маю до 200 знімок.

Нарешті ми знайшли наше місце. Бізонів Басейн це дуже широка долина, а кругом неї гори. Не маю слів описати, але побачиш на знімках, яка це могутня краса. Ми поставили шатра на самій горі, може за три метри від краю, де було дуже рівно і сильні вітри віяли цілий час. Сонце пекло вдень, але зимно було спати. Ми дряпатись по тих горах три дні, шукаючи кісток та зубів, але не знайшли багато, так що мали бути тільки три дні, а плянували бути сім.

По дорозі назад ми вступили до Віскансього університету, де ми оглядали музей і ляборатогії. Останнього дня, що ми були разом, Ф. почастував нас обідом. Було дуже тяжко розлучатися з ними.

АЛБАКЕРКЕ

11 червня.

Я в Т-и приїхала несподівано, бо вони мене чекали на 14-те. Її батьки збираються виїжджати до Европи завтра ранком... В цій хаті порядку не існує, вони всі такі зайняті, що просто не мають часу на роблення порядку. Я думаю, що порядок не повинен конечно мати першість у житті, бо він робить з людей невільників... Різні культури мають різні стилі життя, один не гірший від другого.

....

МЕХІКО

16 червня.

...В суботу і неділю ми були в горах, де знайомі Т. мають хатинку.

О 7-ій вечора сіла в автобус до Ель Пасо, Тексас, останньої зупинки перед Мехіко, над самою рікою Ріо Ґранде. Їхали 5 годин... В Ель Пасо я мала пересісти на мехіканський автобус. Станція дуже велика і чиста. Я мала товариство — двох старезеньких подорожниць, які заблудили і проспали свою зупинку. Нарешті приїжджає мій автобус, і вже ззовні видно, це мехіканський: задріпаний, старий, лізе, а не їде. Я стою, чекаю щоб сідати, а за мною більше нікого. Думаю, що вже всі сидять всередині. Виходить шофер, бере мою валізу, провадить в середину. Уяви собі: 6 годин їзди вночі, а я одна в автобусі! І до того ж шофер по англійськи не говорить. Я куди краще почувалась, коли ми набрали повно людей в наступному місті, але спати було неможливо: мені здавалося, що всі в автобусі їли перець, цибулю і запах був убивчий. Північна країна цієї країни — широка пустеля. Спека.

У Чіґуауа я перейшла половину міста, заки знайшла порядну кімнату, і тепер в ній лежу по купелі. Пізніше ціле місто обходила, нічого незвичайного, брудне, бідне; латинські мужчини гірші за італійців, навіть менаджер готелю хотів мені „показати" місто.

20 червня.

Голодую.

В Европі майже всюди можна було з'їсти, не боячись захворіти, але в Мехіко справа інакша. Мехіканська кухня небагата. В італійській кухні всі страви включають помідори та макарони, а тут те саме з перцем та квасолею. Про чистоту навіть не згадую. Та книжечка, яку маю від тебе і з якої надіялась дечого навчитись, має найменше потрібних слів.

Я тепер у Мезатлані, на океані і, як звичайно, чекаю на автобус. Після перекуски в харчівні підходить якийсь гарний чоловік з вусами, в брудній синій сорочці та червоній хусточці, зав'язаній на шиї, довго на мене дивиться, тоді вклоняється. Він нібито належить до власників того не цілком симпатичного, брудного приміщення. З ним було шестеро жінок. Одна з них виглядала на індіянку і поставила кошики з матеріями різних кольорів на стіл, щоб я зрозуміла, що вона їх продає. Я на ті матерії і не дивилась. Коли приходить молодий хлопець і показує білу брокату зі срібними нитками. Як вона за нього схопилась, аж очі засвітились! З того, що я зрозуміла, він сказав, що дістав брокату в американців і що коштує 35 песос (2 дол. 40 ц.). Видно було, що це для неї задорого, і мені її стало шкода. Нарешті старша жінка витягла цих 35 песос, і вона, зрадівши, схопила матеріял і сховала.

(Продовження буде)

ДЕЛЕГАТИ 28 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! ЧИ ВИ ВЖЕ ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК Й ПРИДБАЛИ БОДАЙ ОДНОГО ЧЛЕНА В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ КОНВЕНЦІЇ? ВЧИНІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩЕ ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ТРАВНЯ!

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

П'ятниця, 30 травня 1975 р.

Д-р Ярослав Туркало

УКРАЇНЕЦЬ АМЕРИКИ — в ЧЕРВОНОМУ КИТАЮ

- Незвичайно цікава доповідь нашого відомого лікаря-подорожника про його відвідини Червоного Китаю в 1975 році.
- Доповідь ілюстрована численними прозірками.

Початок — год. 7:30 веч.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ МІСТА ЛОС АНДЖЕЛЕСУ

подає до відома Українській Спільноті, що

дня 8-го червня 1975 року

— відбудеться —

50-літній Ювілей Священства Крилошанина о. ЙОСИФА ЧАЙКОВСЬКОГО

в залі УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ОСЕРЕДКУ, при Мелроз Авеню ч. 4315

ЗА КОМІТЕТ —
НАТАЛІЯ БЕРЕЗОВСЬКА

В ЧИКАГО відбудуться

ОСНОВУЮЧІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Відділу Товариства за Патріярхальний Устрій УКЦеркви

в неділю, 1-го червня 1975 р.

о год. 12-ій вполудне в залі Собору

СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ

Запрошуємо до численної участи!

ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ

ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в ЧИКАГО

у співпраці з Федеральною Касою „Самопоміч" та Щадничо-Позичковою Спілкою „Певність"

— влаштовує —

НА ЗАКІНЧЕННЯ ЦИКЛЮ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИХ ВИКЛАДІВ

дня 30-го травня 1975 року

ПАНЕЛЬ

НА ТЕМУ:

АКТУАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

Головний доповідач: мґр РОМАН ЕЛЬНИЦЬКИЙ
Панелісти: д-р Р. ГАРАСИМІВ, мґр В. ІВАНЦУК, д-р Р. КОБИЛЕЦЬКИЙ, д-р Ю. КУЛЯС і дир. О. ПЛЕШКЕВИЧ.

Панель відбудеться

В АВДИТОРІЇ СОБОРУ СВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ

о год. 8-ій вечора

Запрошуємо всіх зацікавлених до участи.

Переведено об'єднання урядів президента і генерального секретаря Компартії в Чехо-Словаччині

Прага. — У зв'язку з важкою хворобою 80-річного Людвика Свободи, президента Чехо-Словацької Республіки, Центральний Комітет Компартії Чехо-Словаччини постановив 27 травня привернути стан з-перед 1968 року, коли в Чехо-Словаччині генеральний секретар Компартії виконував одночасно обов'язки президента держави. Таку подвійну функцію виконував в роках 1957-1968 Антоні Новотни. Тепер, згідно з постановою ЦК Компартії, Федеральна асамблея має внести потрібну зміну до конституції Чехо-Словаччини, щоб розв'язати питання президентури ген. Л. Свободи, бо в конституції немає статті, яка передбачувала б розв'язку у ситуації, що заіснувала в Чехо-Словаччині у зв'язку з хворобою Свободи, який не може виконувати своїх функцій, але не може з уваги на рід хвороби — зрезиґнувати. Як тільки таку зміну в конституції буде переведено і пост президента буде вільним, асамблея відразу вибере на цей пост Густава Гусака, теперішнього генсека Компартії Чехо-Словаччини.

Гуслав Гусак став генеральним секретарем після усунення з допомогою збройної совєтської інвазії в серпні 1968 року Александра Дубчека, перейшовши на просовєтські позиції з табору Дубчека. За час свого володіння в Чехо-Словаччині Гусак зліквідував всі реформи, введені Дубчеком, і привернув систему політично-поліційних репресій, виконуючи в усьому послушно вимоги Москви. Зокрема діймаючим був удар, що його завдав Гусак з наказу Москви чехо-словацькій інтеліґенції, багато тисяч якої по сьогодні є без праці, зглядно мусить виконувати фізичну працю, як це є також у випадку колошнього чехо-словацького лідера А. Дубчека, який працює звичайним механіком в автомобільному гаражі.

Ген. Л. Свобода став президентом за А. Дубчека і активно його підтримував, а коли почалася інвазія військ СССР і держав Варшавського пакту, публічно її засудив і назвав „нелегальним актом". По ліквідації Дубчека Свобода погодився з доконаними фактами і Москва не вимагала його усунення, рахуючися з його популярністю серед населення країни.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

запрошує всіх Членів Української Громади

на ДОПОВІДЬ

д-ра В. Шандора

„НАШІ МОЖЛИВОСТІ НА ТЕРЕНІ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ"

яка відбудеться

в УНДОМІ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., кімната ч. 22

в суботу, 7-го червня 1975 р.

о год. 6:30 вечора

По доповіді запити, дискусія і товариська виміна думок при каві та чаю.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК. ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

в неділю, 1-го червня 1975 р.

о год. 4:30 по пол.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

у виконанні учнів кляс М. Байлової, Р. Венке, Г. Мирошниченко-Кузьми, Е. Чапельської, Калини Чічки-Андрієнко

в залі ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ

149 2-га Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, ч. 2.

Р. Слободян, Елизабет	$ 25.00
В. Форостина, Вруклин	12.00
Ю. Дворецький, ФейрЛовн	10.00
О. Ворух, Деніелсвілл	7.00
Р. Колодій, Трой	7.00
А. Яворський, Гартфорд	7.00
М. Б. Коропецький, Валтимор	5.20
В. Вожемський, Тінек	5.00
В. Ємець, Галливуд	5.00
Д. Жупник, Гестінгс ан Гадсон	5.00
М. Крочак, Вайтстовн	5.00
М. Лазар, Квейкертовн	5.00
І. Левицька, Чикаго	5.00
І. Скробач, Олін	5.00
М. Хоманчук, Асторія	5.00
О. Целевич, Лонг Айленд Сіті	5.00
Д. Лозинський, Ню Гейвен	4.50
К. Гуральний, Ню Йорк	4.20
О. Яхно, Лонг Айленд Сіті	4.20
П. і О. Куриляк, Вуд Дейл	4.15
Ю. В. Джаман, Ярдвілл	4.00
С. Стешин, Флашинг	4.00
П. Вільшинський, Юніон	3.00
Р. Геник-Березовський, Торонто	3.00
Н. Іваненко, Кю Гарденс	3.00
А. Крупська, Асторія	3.00
М. Лепак, Найєлс	3.00
Ю. Лесик, Чикаго	3.00
Д-р Я. Михайлович, Мішіґен Сіті	3.00
Г. Москалюк, Філядельфія	3.00
Д. Розлопа, Нюарк	3.00
Р. Глух, Елмгурст	2.50
о. С. Шадинський, Філядельфія	2.50
А. Гаш, Експорт	2.20
В. Оберемко, Чикаго	2.20
І. Вандура, Філядельфія	2.00
С. Вемко, Томс Рівер	2.00
Д. Брикович, В. Гаверстров	2.00
Е. Вялий, Вронкс	2.00
А. Вовк, Гестінгс ан Гадсон	2.00
І. Воробець, Парк Рідж	2.00
В. Гасвий, Джерзі Сіті	2.00
Л. Гайнеман	2.00
Й. Галичин, Йонкерс	2.00
К. Гаргай, Канаджогері	2.00
Г. Гнилозуб, Ютика	2.00
М. Головачук, Картерет	2.00
М. Гринич, Чикаго	2.00
М. Губчак, Чикаго	2.00
К. Гуран, Рочестер	2.00
П. Гут, Чикаго	2.00
І. Деркач, Рочестер	2.00
В. Іваницький, Рочестер	2.00
М. Заплітний, Річмонд Гілл	2.00
Ю. Заяць, Чикаго	2.00
Н. Зопко, Вікон Фоллс	2.00
Л. Калинич, Ірвінгтон	2.00
М. Каришин, Дюмонт	2.00
А. Качарай, Ню Йорк	2.00
Н. Кізюк, Честер	2.00
О. І. Клюфас, Давер	2.00
П. Кравчук, Філядельфія	2.00
Р. Кухта, Юніон	2.00
Л. Кучерська, Вруклин	2.00
І. і О. Кучмак, С. Гемпстед	2.00
С. Ладаний, Фервю	2.00
П. Литвин, Торонто	2.00
В. Лущик, Асторія	2.00
В. Марущак, Ірвінгтон	2.00
В. Марущак, Кліфтон	2.00
М. Медвідь, Нюарк	2.00
Н. Мерена, Джансон Сіті	2.00
Ю. А. Нестор, Н. Сиракюз	2.00
В. Ничай, Чикаго	2.00
І. Островка, Юніон	2.00
І. Н. Повонда, Вейн	2.00
Д-р Р. Погорецький, Джерзі Сіті	2.00
З. В. Сірий, Вайон	2.00
М. Славятинський, Філядельфія	2.00
С. Стерпак, Філядельфія	2.00
О. Стефанишин, Філядельфія	2.00
С. Терлецький, Філядельфія	2.00
Ю. Торбич, Мейплвуд	2.00
А. Турчин, Трентон	2.00
Ю. Фединський, Влумінгтон	2.00
о. М. Харина, Філядельфія	2.00
Г. Шкода, Чикаго	2.00
Г. Шкорута, Ірвілл	2.00
Й. Янович, Філядельфія	2.00
М. Хитра, Елизабет	1.10
С. Валишак, Обурн	2.00
І. Галущенко, Чикаго	1.00
І. Гнатів, Йонкерс	1.00
о. Ю. Гулей, Александрія	1.00
З. М. Гловяк, Ріґо Парк	1.00
В. Кавадь, Парма	1.00
М. Петров, Рочестер	1.00
С. Терлецька, Ню Рошелл	1.00
В. Яворський, Нюарк	1.00
Й. А. Яцусь, Розелл	1.00

В ПЕРШУ СУМНУ ТА ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА і ТАТА

бл. п.

ТЕОДОРА СЕНЧИШИНА

що відійшов від нас у Вічність дня 29-го травня 1974 р. на 53-му році життя та залишив нас у важкім смутку —

дня 31-го травня 1975 року

о 7-ій год. вечора

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Володимира

709 Фронт Стріт у Гемпстеді, Н. Й.

Тяжким горем та тугою прибиті:
дружина — АНТОНІНА
дочка — АННА
син — ДОРКО

ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ!

Для вшанування 25-ої річниці геройської смерти сл. п. Головного Командира УПА

РОМАНА ШУХЕВИЧА

дня 1-го червня 1975 року

в ЦЕРКВІ СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА

після співаної Служби Божої буде відправлена

ПАНАХИДА

а від год. 5-ої

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ

— відбудеться —

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

з участю кол. старшини УПА — М. Грицковяна, Капелі Бандуристів І УД УНА, Пласту, СУМА та ін.

До численної участи запрошує Громадянство —

КОМІТЕТ

Найвищий Суд підтримав рішення щодо цензури книжок про Сі-Ай-Ей

Вашінгтон. — У вівторок, 27 травня, Найвищий Суд ЗСА підтримав рішення федерального апеляційного суду, що колишні співпрацівники Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей), які плянують видавати книжки чи статті про діяльність Сі-Ай-Ей, мусять раніше передати написаний ними матеріял до попередньої цензури цією розвідчою агенцією. Найвищий Суд відмовився відкинути вирок апеляційного суду, який рішив, що колишній працівник Сі-Ай-Ей, Віктор Марчетті, не може покликатися на Першу Поправку до Конституції, яка ґарантує свободу друкованого слова, бо Марчетті, підписуючи контракт на працю в цій агенції, обіцяв, що ніколи не оприлюднить „тайних інформацій".

ІГОР ДОМАШОВЕЦЬ ВИСТУПИТЬ З КОНЦЕРТОМ

Філядельфія. — Заходом української баптистської церкви, яка приміщується при 961 Н. 7-ма вулиця, відбудеться тут в суботу, 31-го травня ц. р. о год. 7-ій вечора музичний концерт Ігоря Домашовця (органіст). В програмі твори: П'єр Дю Маж, Й. Баха, Самуїла Барбера, Роберта Хеблі, Жана Алана, Цезара Франка та інших композиторів. Вступ на концерт вільний.

В світлу пам'ять

проф. д-ра Василя Стецюка

на НТШ складаємо 25.00 долярів.

Марія ЯСІНСЬКА-МУРОВАНА
Христя і Марко МУРОВАНІ
кол. учні

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра Томи Лапичака

складаю 20.00 долярів на нову церкву св. Юра в Ню Йорку.

Меланія БАЙЛОВА

Бувші командири Полків 3-ої Залізної Дивізії Армії УНР повідомляють Українське Громадянство, а зокрема, кол. Старшин і Вояків Залізної Дивізії і все Українське Вояцтво в ЗСА, що

в СУБОТУ, 31 ТРАВНЯ 1975 р. о 12:30 по пол.

на Українському Православному цвинтарі в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

буде відслужена біля Хреста-Пам'ятника

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ СВ. П. ГЕНШТАБУ ГЕНЕРАЛА ПОЛКОВНИКА

ОЛЕКСАНДРА УДОВИЧЕНКА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО СМЕРТИ.

Після Панахиди в залі цвинтаря відбудеться скромна трапеза (на рахунок учасників).

Збірка на пам'ятник Покійного Генерала О. Удовиченка продовжується.

До участи в Панахиді запрошуємо Українське Вояцтво і Громадянство.

Командир 7-го Полку — ген.-поруч. Олександер Вишнівський
Командир 8-го Полку — ген.-поруч. Михайло Крат
Командир 9-го Полку — генштабу ген.-полк. Павло Шандрук

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ у ВИЛІМАНТИК, Конн.

в глибокому смутку повідомляє, що в п'ятницю, 16-го травня 1975 року помер несподівано на розрив серця, на 81-му році життя, член Управи

бл. п.

ІВАН ГОЛОВАТИЙ

народжений в Уласові, Любачівського повіту.

Покійний був членом укр. кат. парохії, головою і довголітним місто-головою Українського Народного Дому, головою Відділу УККА, членом Відділів УНСоюзу і СУК „Провидіння".

Осиротив дружину Ліну і троє дітей: Миколу з дружиною Дарією, Романа і Христину та брата в Україні.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 19-го травня 1975 року з парохіяльної церкви на цвинтар св. Йосифа, з великою участю громадянства.

Опечаленій Родині, Приятелям і Громадянству висловлюємо наші глибокі співчуття.

Хай Американська земля буде Йому легкою.

УПРАВА УКР. НАР. ДОМУ

В першу неділю червня (1 червня) 1975 р.

— відбудеться —

ВІДПУСТ У ҐЛЕН-КОВІ, Н.Й.

при Манастирі Св. Йосафата

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ НАШИХ ГРОМАДЯН ВЗЯТИ ЛАСКАВУ УЧАСТЬ.

оо. ВАСИЛІЯНИ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в ЗСА

повідомляє Українське Суспільство, що

в суботу, 7-го червня 1975 р.

о год. 3:30 по пол., в залі

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

2 East 79th Street, New York City

— відбудеться —

АКАДЕМІЯ

ПРИСВЯЧЕНА 49-ій РІЧНИЦІ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

св. п.

СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Директорії і Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народної Республіки.

Програма Академії складатиметься з 2-ох частин: доповіді та мистецької частини.

Доповідь виголосить проф. д-р Євген Федоренко.

В мистецькій частині виступлять відомі співаки: Олена Зам'ята — сопрано, Володимир Тисовський — бас, проф. д-р Ігор Соневицький — акомпаньямент та учні школи кобзарського мистецтва.

До участи в Академії запрошуємо Українське Громадянство м. Ню Йорку й околиці, а зокрема комбатантські та молодечі організації.

Просимо Українські Організації м. Ню Йорку на день Академії не призначати інших імпрез.

ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ

В П'ЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п.

ЕВГЕНА РАДЬО

І В ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моїх Найдорожчих і Невіджалуваних ДОНЕЧОК

бл. п.

ХРИСТИНИ І ВІРИ РАДЬО

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в п'ятницю, 30 травня 1975 р. о год. 8-ій рано
в суботу, 14 червня 1975 р. о год. 8-ій рано
в неділю, 15 червня 1975 р. о год. 8-ій рано
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

В цей невимовно болючий час, прошу всіх Приятелів і Знайомих згадати їх в своїх святих молитвах.

СОФІЯ РАДЬО з РОДИНОЮ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — 86-ий ВІДДІЛ в НЮАРКУ, Н. Дж.

ЛІСОВА СЦЕНКА „ПОДОЛЯНОЧКА"

у виконанні музичного дошкілля при УМІ і

ЗАБАВА ДЛЯ ДІТЕЙ

Заля ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ при Сенфорд Авеню в НЮАРКУ, Н. Дж.

Неділя, 1-го червня 1975 р., год. 3-тя по пол.

СПІЛЬНА ПЛЯТФОРМА — ЄДИНИЙ ШЛЯХ ДО ОБ'ЄДНАННЯ

(Продовження зі стор. 2-ої

манифестувати і переводити в життя ті народновладні принципи, які наш відвічний ворог поборює в Україні, а за які українські патріоти на рідних землях приносять найбільшу жертву.

Отже „не дописали люди", не дописали політичні проводи і членство політичних середовищ, і ті, що рішили взяти на себе повну відповідальність на VII сесії УНРади за сучасний стан в ДЦ УНР і взагалі за ввесь політичний відтинок, як рівнож ті, які опинились в опозиції, і не мають впливу на хід політики ДЦ УНР.

Вину поносить також і загал громадянства на чужині, яке, чи то із повної байдужости до політичної діяльности в краю і на чужині, чи із ще незавмерлої надії в ініціятиву політичних сил — не створило досі твердої, рішучої та всюдиприсутньої прилюдної опінії, яка допомагала б політичному світові бачити національні інтереси в першу чергу. Отже, не дописала і громада.

Бож ніби можна винуватити інституцію ДЦ УНР, як таку, інституцію побудовану на леґітимно-державних принципах Актів 1918-1920 років, які найкраще відбивають національно-політичні аспірації нашого народу. Чи можна винуватити інституцію Української Національної Ради, покликану у згоді з цими законами і тимчасовим законом з 1948 року, який підписали майже всі політичні середовища (за винятком СГД), а в тому числі і ОУН (б). Чи винуватити можна плятформу зговорення із 1948 року, яка дозволяє всім політичним середовищам визнавати і голосити свої політичні програми на базі співпраці та взаємного довір'я і пошани. Отже ще раз — „не дописали люди"!

Не час, не місце і політично недоцільно шукати за „новими концепціями" чи новими інституціями, бо це був би поворот до стану з-перед 1948 року, періоду творення політичних ефемерид, які ще більше схаотизують наше і так невідрадне політичне життя. Незаперечним фактом є, що за сьогоднішній стан, всі поносять вину і відповідальність. Єдиноправильний шлях до повного об'єднання і координації дій є приверження плятформи зговорення із 1948 року, яке уможливить співпрацю і взаємну пошану всім середовищам, що є в УНРаді, а також тих, що в силу взаємних помилок та шкідливих потягнень опинились поза нею.

Все це може статися при активній і відповідальній дії всіх політичних чинників та при такій же активній поставі всієї української громади на чужині. Коли ж це станеться, — а воно мусить заіснувати, коли всі ми відчуваємо співвідповідальність за долю нашого народу, — тоді напевно появиться ще виразніший голос із рідних земель, який буде неписаним мандатом для всіх, для кого національні інтереси дорожчі за малі групові, партійні чи особисті амбіції.

А покищо голос підпільного журналіста із „Українського Вісника" слід уважати радше багатомовним докором під адресою всього політичного світу, що досі до об'єднання й координації всіх політичних сил на чужині не дійшло. До такого серйозного діялогу, об'єднання і координації кличуть всіх людей доброї волі на базі ДЦ УНР і УНРади постанови VIII ВЗУН з метою „узгіднення становища українського політичного світу до ряду справ, що випливають з нових подій в Україні, та можливостей, які існують для української визвольної акції на міжнародному форумі".

ЗМІНИ В АМЕРИКАНСЬКИХ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

„РС", досі розташованих у модерному бюровому будинку на Боґенгаузені, Арабеляштр. 18. Місячний чинш коштував на Боґенгаузені кругло 100 тисяч марок.

В нових приміщеннях в Англійському парку буде відтепер куди тісніше — однак може менше „обидно". „Державні редакції" з „РВЕ" прийняли це своєрідне примусове „одруження" з „націоналами" із Радіо Свобода з ознаками дуже кепсько скриваної неохоти, а навіть озлоблення. Вважають себе деґрадованими і дискримінованими. Зате навпаки, існують деякі підстави припускати, що при деякому зрівнянні з „державними", досі тільки „національним" редакціям з „РС" — стане дещо легше.

В Галичині це називали: „комасація"

Справжні татарські вісті, які останнього часу почали появлятися у „великій пресі", походять головним чином із джерел „дискримінованих" редакцій „Радіо Вільна Европа". (дальше: „РВЕ". Підняли такий галас, нібито взагалі американські радіовисильні в Мюнхені стоять перед ліквідацією. Це не відповідає правді. Значні бюджетні і персональні скорочення в системі „Радіо Свобода" (дальше: „РС") були проведені ще протягом 1974 року. В „РС", крім американського і німецького персоналу, немає вже що більше скорочувати. Національні редакції в „РС" досягли свого т.зв. „стандартного стану", тобто певного мінімум, нижче якого йти вже нікуди. В „РС" національних редакційних скорочень вже більше не передбачають. Такі запевнення принаймні дає теперішнє керівництво „РС".

Не те у висильні „РВЕ". Торік „РВЕ" „схуднула" лише на 170 осіб, здебільшого із редакційного й інтелектуально - творчого (дослідчого) складу. При поєднанні двох зайвих адміністрацій відтепер в одну, коса найбільше коситиме в складі „РВЕ" серед американського, головне ж — німецького середнього адміністративного персоналу. Переважаюча кількість з них — члени профспілок. Отже найбільше від профспілок виникає теперішній великий галас, протести, пресові конференції, вимога високих відшкодувань тощо. Не буде перебільшення, коли сказати, що йдеться в даному випадку не так дуже про „оборону" емігрантських, чуженаціональних, редакційних, але німецьких бюрових персональних інтересів. З другого боку не буде великої шкоди, коли „державні" і „національні" редакції згодом досягнуть в „єдиному домі" приблизно однакову кількість персоналу і бюджетних асиґнувань. Важко збагнути, чому напр. польська редакція мала користуватися, як воно є тепер, у восьмеро вищим бюджетом, ніж українська.

Про „ліквідацію" обох американських радіовисилень немає мови. На 1975-76 рік бюджет обох станцій підвищено, з уваги на інфляцію, із досі 50-ох, до 65-ох мільйонів долярів. Відбуваються інтенсивні заходи, щоб на 1976-77 рік досягти дальшої підвишки тепер уже спільного бюджету ще на 30 від.

Спільним директором для обох станцій призначили з 1-го липня 1975 містера Зіґ Мікельсона. Ще не цілком вияснепою залишається справа зберігання, або послаблення центрального керівництва у подачі вістей із світу й СССР, досі обов'язкового для всього бльоку національних редакцій, перейнятих від „Радіо Свобода". Маніпуляція вістками була досі майже монополією російського редакційного персоналу. При зміні структури обох станцій заісновує можливість певного натиску на нове керівництво з метою досягнення більшої ніж є тепер автономії національних редакцій.

Росіяни дуже бояться цього ще не злиття, а покищо механічного об'єднання обох станцій. Промовистим проявом цього є інтересна летючка, що її 21 квітня скрізь в „РС" розповсюдив якийсь нібито анонімний „Радіоіздат" (на зразок „Самиздату"). В летючці м. ін. сказано: „Ми довго терпіли. Однак чаша нашого терпіння сповнилась. Мовчати далі неможливо... Ключеві посади займають підозрілі люди. На чолі російської редакції перебувають такі типи як — Лодезен і Матусевич, що їх у порядному товаристві ніколи й не прийняли б. Колишній освідомитель КГБ Матусевич, який лає російський народ, має нахабність командувати російською редакцією". „Гріхи" Лодезена і Матусевича хіба тільки в тому, що вони не є членами, ані не є пройняті духом НТС, як водилося досі. „Комасація" обох станцій створює шанси помітно звузити дотеперішню російську монополію в „Радіо Свобода".

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА ВИСТУПИТЬ З ДОПОВІДЮ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Управа Осередку Праці Пластунів - Сеніорів і Українського Народного Дому інформують, що в суботу, 31-го травня ц. р. відбудеться тут зустріч українського громадянства з Михайлом Островерхою — письменником, публіцистом, мистецтвознавцем і учасником славного Леґіону Українських Січових Стрільців. В програмі вечора: доповідь ред. М. Островерхи про Леґіон УСС і Стрілецьку Музу, мистецькі виступи, перекуска. Початок зустрічі год. 6-та вечора в приміщеннях УНДому при 477 Джеремая евеню

З НОВИХ ВИДАНЬ

Витвицький Василь: Максим Березовський, життя і творчість. Джерзі Сіті, В-во М. П. Коць, 1974, ст. 94.

У прегарно виданій і оформленій книжці „Максим Березовський — життя і творчість", прикрашеній дев'ятнадцятьма музичними прикладами й відбитками частини рукопису та заголовної сторінки програми оперової вистави, д-р Василь Витвицький в ясній і ядерній формі подав можливо якнайточнішу інформацію про цього важливого українського композитора XVIII століття.

Книжка складається в основному з двох частин: „Життя" і „Творчість", а з них кожна зручно й речево поділена на окремі розділи. Отже, в першій: „Глухів і Київ", „У придворній Капелі", „Больонья. Дж. Б. Очартіні — вчитель", „Петербург 1775-1777", „Художні біографічні нариси"; у частині „Творчість" находимо окремі розділи: „Літургічні співи", „Концерти", „Опера „Демофонт", „Соната", „У музикознавчій літературі і критиці", „Композитор і його спадщина". Врешті, тут наприкінці — коротка хронологія життя і творчости Максима Березовського, п'ятисторінкове резюме книжки по - англійськи та широка бібліографія праць в українській, російській, німецькій, англійській і французькій мовах.

Особа Максима Березовського в історії розвитку української музики завжди була до деякої міри оповита своєрідною таємничістю: були розбіжності в інформаціях про деякі подробиці його життя, музичних студій тощо. Ще й досі невідомі такі факти, як, напр., прізвище його другої жінки, дата їх вінчання та ближчі відомості про його самогубство. Невідомо теж, чи Березовський будь - коли зустрівся з Бортнянським, а коли так, то чи був між ними будьякий ближчий зв'язок.

Книжка д-ра Василя Витвицького повна безлічі подробиць про Березовського, особливо таких, що торкаються його студій і творчости, а тому для кожного, хто цікавиться українською музикою XVIII стол., вона безцінна. Дякуючи цій праці д-ра Витвицького постать Березовського, доля якого була дуже нещасливою, стає перед очима в цілком іншому світлі як досі. Учень славнозвісного Джовані Мартіні в Больоньї, в якого вчився сам Моцарт, та в наслідок складення важкого іспиту член Больонської Фільгармонічної Академії (членом якої на декілька місяців раніше став і Моцарт), Максим Березовський виринає поважним, високообдарованим музикою - композитором, який в інших, щасливіших обставинах свого особистого й професійного життя мабуть зумів би осягнути справжні творчі висоти.

У книжці д-ра Витвицького подані м. і. цікаві вістки про Капелю гетьмана Кирила Розумовського й її керівника Андрія Рачинського, про Придворну Капелю в Петербурзі, опісля, в зв'язку з виїздом Березовського до Больоньї, музичні відносини в цьому місті тощо. Новиною для неодного читача згаданої книжки будуть подані численні вістки про повісті російських письменників Кукольника та Жакової; центральною особою цих повістей є Березовський, представлений, очевидно, як російський композитор!..

У частині „Творчість" д-р Василь Витвицький дуже влучно аналізує гармонічно, формально й музично — творчо деякі літургічні співи та концерти Березовського. Прикладом глибокого розуміння музики й творів Березовського автором книжки є його аналіза Псальму „Господь воцарися", особливо влучне підкреслення секвенційних квартових хорів в окремих голосах, як вияв радісного прославлення (ст. 45-46). Також аналіза Концерту „Не отвержи мене во время старости", як взагалі цілої церковної творчости Березовського, та його опери „Домофонт" — зразкова.

Справжньою новиною в праці д-ра Василя Витвицького є розділ про Березовського Сонату для скрипки і клявесину — десь з р. 1771 або 1772. — авторові цих рядків невідому. Цікаве у книжці порівняння цієї Сонати з подібними скрипковими сонатами Бортнянського (ст. 69).

Книжку д-ра Василя Витвицького, написану легким стилем, читається з цікавістю й, не дивлячись на всю ерудицію автора, вона приступна для кожного. Вона — цінний вклад у музикологічну літературу, за який авторові належиться особлива щира подяка.

Антін Рудницький

РОСІЯ, СССР І КОМУНІЗМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Кавказу і Центральної Азії, в тому й України, Білорусі, Литви, Грузії і т. д.

Мало того; із-за якихось нез'ясованих мотивів цей „совєтський" провід насильно проводить у захоплених країнах поза російською справді етнічною територією, насильну русифікацію, приневолюючи не-російські народи користуватися російською мовою, читати російську літературу, поширювати в себе і плекати замість своєї національної — російську національну культуру. Все це дуже конкретні і відомі факти і тому, хоче того хтось, чи не хоче, не можна розділити між сучасним совєтським режимом, а російським народом в такому значенні, як це пише Александровіч. Не йдеться тут про збірну колективну вину і відповідальність російського народу за злочини сучасного совєтсько-російського режиму, як не можна сумарично приписувати у вину російському народові злочинів царського російського режиму у відношенні до не-російських народів. Існує, однак, тісна співзвучність того, що ми окреслюємо як національні інтереси, а у конкретному російському випадку, великодержавні чи імперські інтереси власне отієї „вічної, історичної Росії", з усім тим, що робить сучасний совєтський режим, який і в СССР і на зовні є речником і твердим оборонцем цих інтересів.

Для того, щоб показати, що все це разом являє собою на практиці, а також який знаходить зовнішній вияв, порядком ілюстрації тільки згадаємо найновіший документ, що появився на сторінках „Комуніста України", з травня 1975 року. Маємо тут на увазі статтю українського письменника Юрія Збанацького „Слово про великий російський народ". На шести сторінках друку маємо там такі славословія і пеани для росіян і Росії, що переходить навіть всі межі звичайної пристойности. Цей нібито неросійський „совєтський" режим заставив „нацмена" 'дати вислів самій скрайній формі російського націоналізму, шовінізму, імперіялізму і месіянізму з підкресленням, що під проводом російської Москви прийде „ощасливлення" усього світу.

Це один аспект проблеми. Другий — це справа т. зв. інтернаціонального комунізму. Ніхто не буде сперечатися, що комуністична ідеологія не є російським твором, але також ніхто не може заперечити, що справжнім оригінальним російським продуктом є російський большевизм, на долю якого випало унаслідити імперію Романових і продовжувати російську імперіялістичну політику. Ленін в нічому не гірший з точки зору оборони російських імперських інтересів від Івана Грозного, Петра Першого чи Катерини Другої. Навпаки, він виявився ще кращим і передбачливішим „собирателем" всіх „земель руських".

Комунізм в руках сучасного совєтсько - російського керівництва — це прекрасне знаряддя „наступу і оборони" і водночас камуфляж для російського імперіялізму, який діє під вивісками комунізму і пролетарського інтернаціоналізму. Для сучасної Москви комунізм — це те саме, що православ'я було для царської Москви, чи панславізм був для царського Петрограду.

Всі ці речі, справи і проблеми треба бачити чітко і ясно і не можна підмінювати форми, яка безупинно міняється, зі суттю. Очевидно, це прекрасно розуміє, наприклад, цитований С. Александровіч, але він хоче поставити проблематику у відверненому порядку, бо так диктує йому російський імперський інтерес. В нашому розумінні, сучасний СССР — це продовжування у зміненій формі російської імперської ідеї, на послугах якої є ідеологія інтернаціонального комунізму у її пофальшованому большевицькому видянні. Утотожнювання російського народу з цією совєтською формою російського імперіялізму буде продовжуватися так довго, як довго російські політичні і громадські антисовєтські кола не стануть виразно і ясно на антиімперіялістичних позиціях і не скажуть, що вони є за перебудову совєтсько-російської імперії у систему національних і суверенних держав, в тому й з російською державою в її справді етнографічних кордонах.

ТАРЗАН, Ч. 7306. Тарзан в джунґлях

Ти вже готовий, Тарзане? У цих джунґлях одно місце таке саме добре, як й інше!

Пам'ятай... Кожного дня в полудне... Вживай „вокі-токі"... Щастя Боже!!!

Надіюсь, що коли я знову побачу вас, генерале Їтс, то нас вже тут буде два, а не я сам!

Наразі піду прямо вперед!